

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden Januárus' 28. dik napján, 1817. dik esztendőben.

B é t s.

Azok a' Beszédék, mellyeket a' Királyi Magyar Udvari Fő Cancellarius Gróf Erdődy József Úr ő Excellentiája a' Magyar Országi szerentséltető Követ Uraknak általtu lett bemutatása' alkallmatosságával, ő Felségekhez a' Császárhoz ugyan Deákul a' Császárnéhoz pedig Németül tartott (Toth József Úr által magyarázva) így esnek:

A' Császár ő Felségéhez :

Felséges Császár, és Apostoli Király! Ősei hívségének 's Szeretetének pontban örököse a' Magyar Nemzet, szüntelen legfőbb részt vett minden a' Felséges Austriai Házból való Királyait érdeklett akár kedves, akár kedvetlen történetekben, 's ebben helyhezette Fő ditsőségét, 's boldogságát. Ehez képest, a' kiket Felseged a' mái napon Tündöklő Thronusát körül állni lát, ezek Magyar Ország' több Vármegyéinek kiküldött követei, azon köz, és érzékeny örömnök Tolmátsai, mellyel Felseged midőn a' házasságra magát legközelébb meghatározta, és egy mind Familiája, mind virtusai tekintetéből leg fényesebb jegyest választott magának élete párjául, minden alattvalóinak szíveket betöltötte. — Sietnek ezek tiszta szívből eredett kívánássokat Felseged kebelébe kitölteni, mellyel esedeznek a' Mennyek' Urának, hogy Felsegedet Ditső Familiájának, Országának, és a' Hazának soká szerentsésen, 's boldógul meg tartván, ennél fogva ugyan azoknak forró könyörgéseket kegyelmessen hallgassa meg.

Midőn annakokáért azon Vármegyeknek, mellyek itt álló követeiket ezen mindenek felett tisztes követséggel meg tisztelték, alázatos térdhajtással bemutatom, egyszer'smind ugyan azoknak igen alázatos könyörgésekhez a' magamét is hozzá ádom, melly is ebből áll: Méltóztasson Felseged ezen a' Magyar Nemzetnek Felseged erant viseltető igaz tiszteletének, és buzgó hajlandóságának jeleül ki nyilatkoztatott tiszta szívből eredt és édes érzéseket kegyelmessen venni, és mind e' jelenlévő, mind az ország meszszebb eső Vármegyéinek Lakosait, kik bár a' távolság miatt ezen pompába nem részesülhetnek is, de ugyan azon jobbagyi tisztelettel adóznak szívekben, Császári Királyi kegyelmességével, és Felséges kegyelmével fogadni.

A' Császárné ő Felségéhez.

Felséges Asszony, legkegyelmesebb Asszonyunk! Felsegednek, ő Felsegével a' Császárral, 's Királyal, a' mi legkegyelmesebb Urunkal lett ditsősséges, minden szíveket a' legkedvesebb érzésekkel elevenítő pompás öszveköttetése, Magyar Ország-nak lakosira nézve is öszvesen az öröm, és tisztelettel tellyes részvétel' buzgó érzéseinek leggazdagabb forrása volt.

Ilyen érzésektől lelkesítettve, és attól a' kívánástól ösztönözöttve, hogy Felsegednek a' Magyar Nemzet' legfőbb kívánásai, mellyekkel az ezen örvendetes történetet tiszteli, elébe terjesztessenek (míg ezen Ország hív Rendeinek ő Felsegének

az ő legkegyelmesebb Uroknak helybehagyásával szerentsejek leszsz, Felségednek Hazai földjökön a' bé vett szokás szerént hódolni) a' Vármegyék a' magok kebelekből követeket rendeltek ezen ditső czélra, kiket én itt Felségednek a' leg méjjebb tisztelettel elebe vezetni bátorkodom.

Méltóztasson Felséged ehez képest azon tisztelettel tellyes szerentséltető kívánásokat kegyesen elfogadni, mellyeket ezek Öseikről rájok szállott azon hívségekhez, tiszteletekhez, és hajlandóságokhoz képpést, mellyel a' Felséges Austriai Ház eránt, melynek bólts, és szelid uralkodása alatt a' Magyar Haza már századok óta szerentsésnek érzi magát, bővséges örömezzések között tisztelettel benyujtanak, tudniillik hogy a' Gondviselés Felségedet választotta - ki, imádott Fejedelme' boldogságának Felséges virtusai által tökéletessé való tételére.

Egyszer'smind pedig ezen alázatos könyörgéseket is méltóztasson Felséged kegyelmesen venni, melynél fogva ők a' Nemzetet Felségednek legfőbb kegyességébe, és kegyelmebe ezen örvendetes alkalmatossággal ujra a' leg méjjebb tisztelettel ajánlják.

Jan. 27 diken ilyen Patens jöve - ki: —

Mi Első Ferentz., etc. etc.

A' múlt esztendőben Oktober 29-dikén költ Fá ensben kinyilatkoztattuk, hogy az új költsönözés' interesének bátorságba való helyheztetésére rendeltetett funduson kívül még egy *Eltörlő Fundus* fogt. rmaltatni, melly a' Státus' adosságának ezen új költsönözés által való ne. k deséhez képpést minden száz forintért egy forintból álló jövedelem felől bizonyossá tétettetik, 's e' mellett az ő jövedelme által beváltatott Obligatióknak interesseikkel is neveltetni fog. Mi ez által kettőre czélzunk, először, hogy a' Státusnak interesés adosságai nevedő mérték szerént és rendes módon kevesitessenek; másodsor, hogy a' Státus' hitelezőinek, kik a' magok bizodalma által

az általunk elővétetett eszközöket elősegélik, kívánásaikat bizonyosabb és mindenkor pénzétehető betsbe helyheztessük.

Meggyözetettve leven a' felől, hogy ezen czelunknak elérése által azon tekiuteteket egygyesíthetjük, a' mellyekkel valamint alattvalóinknak úgy ataljában a' Státus' minden hitelezőinek tartozunk, meghatároztuk, hogy ezen eszközöket mind azokra az adósságokra, mellyekért interest kell-fizetni, kiterjesszük, 's erre a' végre, azoknak egész kiterjedéssekhez képpést, valamint minden már most kitelhető, úgy a' jelenvaló Patenshez képpést a' Státus' rendelkezési alá bostáttatható eszközöket, leghathatóssabb módon 's legnagyobb kiterjedések szerént elő vegyünk.

Tehát a' következőket rendeljük: —

1) Egy különös kormányozás (administratio) alá helybeztetett 's egyenesen tsak magától való függéssel dolgozó, a' Státus' adosságainak eltörlésén munkálkodó közönséges fundus állittatik-fel, melybe, a' következő tikkelyben megneveztető jövedelmek most mindjárt, 's ezeken kívül ezután a' Státusnak minden egyéb feleslegvaló jövedelmei befollyanak, hogy osztán a' közkezeken forgó Státuspapirosak' beválttatásának útján a' cursus szerént való bets szerént, a' Státus' interesés adosságainak lefizettetésekre fordittassanak.

2) A' Státus' interesés adosságainak ezen Eltörlő Fundusába igazittatnak most mindjárt az itt következő jövedelem kútfek: — a); az előbbeni költsönözések' alkalmatosságával azoknak lefizettetésekre kiszabatott 's a' Státus' kassáihoz útasittatott summák — b); egy 500,000 conventziós forintokból álló summa, melly abban a' mértékben fog nagyobbittatni, mint, a' mostani költsönözés által begyülendő tökepénz-summa, az Oktober 29 diken költ Patens által a' tökepénznek 1 per Centre határozatott mértékéhez képpést, az-eltörlésre nagyobb summát (quottát) kíván, 's a' melly, esztendőnként, egyegy hónapi részekben

fog az *Eltörő Fundusnak* által adattatni — e); az előbbeni eltörő eszközök által beváltatott intereszes Statusobligatziók, mellyek 50 millió töképenz summánál többre telnek — d); a' Státus' jószágainak eladattasából bejövő summák, mellyet mi, hogy a' Státus' intereszes adósságainak kissebbitetése siettetődjön, szélesebben ki fogunk terjesztetni — e); az ezen öszszegyűlő 's egygyesített summák által beváltódó és az *Eltörő Fundusba* betétetődő Obligatziók.

3) Ezen öszszefolyó jövedelmek, mellyek által az *Eltörő Fundus* már a' magamunkálkodásának kezdetére, részszerént Conventziós részszerént Bétsi betsű pénzben valami 2,400,000 forintok felől tétetik bizonyossá, és a' mellyek az előre bortsátott határozások szerént továbbá is nevednek, kizorítólag tsak a' Státus' intereszes papirosainak beváltatására fordittassanak, és ezekhez sem a' Státusnak költségeire, sem valami egyéb célra nézve nem lehet semmi just tartani.

4) Ezen czélzásnak annal bizonyosabb elérésére nevezve, az *Eltörő Fundus* egy magában fennálló Institutumot formáljon, melly a' mi Finantziai Ministerünk alá tartozzék, és ettől azon utak és módok eránt, hogy a' Státus' papirosainak beváltásában, azon külömbkülömbféle szakaszokra nézve, mellyekre a' közönséges adósság feloszlik, magát miként viselje, utasításokat vegyen.

5) Az *Eltörő Fundusnak* legközelebről való folytatására egy különös Kormányozás rendeltetik, a' melly, az említett jövedelmek segedelme által beváltatott Obligatziókrol 's az interesbéli ekképpen tett kimillésekről, fél esztendőnként való summázatot készítsen, a' mellynek előnkbe kell terjesztetni, 's nyomtatásban a' közönség' eleibe adattatni.

6) Egy Biztosság, melynek öszsze alkattatását mi magunknak fenntartjuk, 's a' melyhez mi a' Beváltó és *Eltörő* egygyesült Deputatzióbol 's a' Nemzeti Privilegiált

Bankóbol, tagokatadunk: esztendőnként két versben öszszegyülekezvén, az *Eltörő Fundusnak* munkáit és foglalatosságait által nézi 's nekünk arról tudósítást teszen.

Költ a' mi Fő és lakó városunkban Bétsben Jan. 22-dikén, az 1817-dik esztendőben, Országlásunknak huszonötödik esztendejében.

Ferentz.

Nagy Britannia.

A' Yorki grófságból *Barnsley* városából azt írják, hogy ott egy tártaság állott öszsze, melly oly szín alatt, hogy a' Parlamentumnak reformáltatásán iparkodik, egyenesen oda czéloz, hogy támadást gerjeszthessen a' nép között: hanem a' Ministerek' újsága a' Kurir, jól a' szivire beszél az efféléken mesterkedő embereknek, 's minthogy a' példák által való tanítás gyakran legfogatosabb szokott lenni, példának okáért elő hozza nekik, hogy az 1784-dik esztendőben is, mint most, a' Parlamentumnak reformáltatását sürgetvén a' nyúghatatlanok, mit beszéllett légyen az akkori hires Orátor Burke a' Parlamentumban ezen tárgyrol: — "Én, így szollott Burke, gyermeki tisztelettel tekintek a' mi Constitúzióinkra, 's nem akarom azt darabokra törvén valamely varázslónak üstjébe vetni, hogy ezt külömbkülömbféle *ingredientziákkal* megelegyítvén, mind ezeknek salakjából, valamely ifjú erős Constitúziót főzzön. Sőt inkább mind ezeket az ezer mestereket messze kergetvén magamtól, azon leszek, hogy hazánk' Constitúziójának tiszteletet érdemlő öregségét táplálhassam, 's az ő minnyájunkra nézve ily bétéses életét enyhítő balsamum olaj által hosszabbhithassam."

Hunt, megérkezvén *Bathba* ott a' kortsmán az öszszegyülekezve lévő de nem igen sok néphez azonnal egy beszédet intézett 's másnapra meghívta a' lakosokat, hogy gyü-

lekezzenek össze: de, mint mondják, nem egészen úgy fogadták, mint reménlette. A' közönségnek eránta való vélekedésében hasonlóság történt; a' kik pártját fogták, tapsoltak neki, az ellenkezők között pedig még olyanok is találtattak, a' kik füttyöltek. A' melly megzavarodásra az adta az alkalmatosságot, hogy Hunt egy falusi ifiat 's egy könyvárost is fel vett vala maga mellé segéd orátoroknak, 's ezekkel egygyütt állott-ki a' közönség' eleibe, kik is történetből nem mindenben értvén egygyet egymással, össze veszték, 's ekképpen erdemessé tették magokat egy kis kifüttyöltetés által való megfenyítettésre.

A' kintstár' Cancellarius által közönségesé tétetett számadásból a' következik, hogy a' lefolyt 1816-dik estendőben a' Státus' jövedelmébéli *deficit* (hijánosság) 9,185,108 font Sterlingekeket (jóval több mint 91 millió forintokat) tett légyen. A' stempeles papirossakon 's az ingatlan jószágoktól való adófizetésen kívül, mindenféle egyéb adóknak nemei, jóval kevesebbek voltak, mint a' mennyinek az előbbeni jövedelemlaistromnak meghatároztatása szerént lenniük kellett volna. A' jövedelemnek ily nagy summával való megkisebbülése által, nagy lyuknak kellett a' közönséges költségen okoztatni. Már előre disputálnak a' Ministeriális és Antiministeriális írók a' felett, hogy valyon mitsoda eszközök által fogják a' Ministerek ezen *deficitet* kipótolni. Az első úgy vélekednek, hogy új Cameralis Obligatziókat fog kiadni a' Kintstár, melyből az a' jó fog a' nagy tőkepénzű emberekre háromlani, hogy nem fog meghalva rakáson heverni a' pénzek, hanem jó interest fog hajtani nékiek. Az ellenkezők ellenben más oldalról nézik a' dolgot. Nem soká elkezdődnek a' Parlamentum' ülései, 's ekkor magok a' Ministerek megfogják ezt mondani.

A' Régens Princz Brigton Jan. 25-dikén oda hagyni's Londonba a' Carltonhousei

kastélyba bemenni szándékozott, hogy 28ik ban a' Parlamentumot maga személyesen nyissa-ki.

Frantzia Ország.

„Országlószékünknek (igy irtak Párisból a' folyó Januarius' 10-dik napján) azon kívánsága felett, mellyet a' Szövetséges Hatalmasságokhoz intézett, azért, hogy Frantzia országban fekvő armádajokat kisebbítsék, 's egyéb efféle ehez-tartozó intézeteket tegyenek, már egy hónaptól fogva tartanak az alkudozások. Frantzia ország, az 1815-dik estendőben November 20-dik napján készült békeségkötés által három köteleességeknek teljesítését valóita vala magára, úgy mint: — 1) ször, hogy a' réa vettetett rendkívül való hadi adót öt estendők alatt lefizeti — 2) ször, hogy a' Frantzia szélső depártamentekben maradó, 150,000 emberekből álló armádat, eleséggel kitartja — 3) ször, hogy azokat az igen sok kívánásokat, mellyeket az idegen tartományok, administratziók, gyülekezetek, és magános személyek, nevezetesen az 1814-dik estendőtől fogva ő tőlle elszakasztott tartományokban, ő hozzá tartanak (vagy a' mivel ezek őtet a' magok adossoknak lenni tartják), kielégíti. Most azonközben azt kívánnya a' Frantzia országlószék, hogy mind ezen három pontokra nézve bizonyos módosítások tétetődjenek. A' mi az első tudniillik a' rendkívül való hadi adót illeti, ezen tekintetben a' Szövetséges Hatalmasságoknak Párisban lévő Követeik magokat azonnal hajlandóknak lenni mutaták arra, hogy a' megfizetésre bizonyos időszakokat engedjenek, 's az ő Országlószékeik is (az Orosz birodalmat a' maga meszszesége miatt kivéven) bizonyos módosításokkal megégygyeztenek ezen első pontra nézve. Hanem a' második pont több nehézségekkel van össze köttetve, mivelhogy a' kassáknak kiüressedése 's az adófizetéseknek hátramaradások miatt, mellyeket a' közönséges kassába még eddig behajtani

nem lehetett, az Országnek nintsen elegendő kész pénz tehetsége arra, hogy ezen fegyveres seregeket mind kitarthassa. Ezen bijjanosságról is a' folyó 1817-dik esztendőre való költségek' s jövedelmek' laistromának kell gondoskodni (már más versben megírtuk, hogy ezen esztendőben 300 milliónál többet haladja felyül a' költség a' bejövendő jövedelmet). Tehát siető segedelem kútfőre vala szükség. Az Országlószerék úgy itelt, hogy legjobb leszen költsönözés által segíteni a' fogyatkozáson. *Londonban* próba tétetett, melly ugyan eleintén, nem nagyon szapora lépésekkel haladott előre: de végtére, magának az Anglus Országlószeréknek közben járására, mint hallik, tsakugyan tökéletességre ment. Mekkora nagyságú summa vétetett költsön, még nints tudva a' közönség előtt, hanem akár mennyi legyen, e' fog a' Frantzia országban találtató szövetséges seregeknek tartatásokra fordittatni. Mondják, hogy Hertzeg *Wellington* is azért utazott volna nem régiben *Londonba*, hogy ez a' költsönözés tökéletességre mehessen, melly őtet, mint a' szövetséges armádá fő vezérét nagyon közéről illette. Mondják, hogy azok az Anglus pénzváltó házak, mellyek ezt a' summát költsön adták, nagy részint idegen házaknak váltó papirosaik által fedeztetnek, ezeknek pedig a' Szövetséges Hatalmasságok ígérték-meg azt, hogy adott pénzek vissza térítettik. A' mi a' harmadik pontot (a' liquidálást) illeti, ez a' maga útján halad előre; hanem a' mi a' megfizetést illeti, a' bihatőleg lassabb lépésekkel fog megadni, mint eleintén gondoltatott. A' *Londonban* végrehajtatott költsönözésnek azonközben az a' következése lett a' Párisi közönséges fundusra 's a'státus' papirosaira nézve, hogy ezeknek betse néhány napoktól fogva szembetünőleg nevededik. Ma azt beszellik, hogy a' Frantzia Országban fekvő 150,000 emberekből álló idegen armáda nem tsak hogy 120,000-re le fog szállittatni, hanem, hogy ezeknek még

az ő fekvő helyeik is jobban kiszélesítettnek, hogy annál könnyebben lehessen tartani őket. Mint mondják egész *Picardiára*, *Champaniára*, és *Lotharingiára*, ki fog az itt maradó 120 ezer emberekből álló armáda terjesztetni. A' bir legalább közönségesen így terjedett-el. Egyeb feltételeit a' Szövetséges Hatalmasságokkal tétetett egygyezésnek, még nem tudja a' közönség.

N á p o l y.

Ferdinandus Királya' folyó *Januarius* 4-dik napján kiadott végzése által, meghatározta, hogy ennekutánna a' *Két Siciliák*' Királyának első szülött fia (a' korona' örököse, *Don Francisco*) *Kalabriai* Hertzegnek — ennek első szülöttfia pedig (*Don Ferdinando*) *Notói* Hertzegnek, neveztessenek. A' Király' második Fiának *Leopoldus* Princznek *Salernói* Fejedelem, a' korna' örökös Princz' második fiának *Don Carlónak* *Capuai* Fejedelem, a' harmadik fiának *Don Leopoldónak* *Siraluzai* Gróf, a' negyedik fiának *Leccei* Gróf név adott. Hanem ezen titulusok semmi just nem adnak a' lirtokokhoz, mellyekről ezek a' nevezetek vétettek.

Magának ilyen titulust adott ő Királyi Felsege: — „I. *Ferdinandus* Isten kegyelméből két *Szicziliának* Királya, *Jerusálemi* Király, *Spanyol* Infans, *Parmai*, *Piacenzai*, és *Casztrói* Hertzeg, *Toscánai* örökös Nagy Hertzeg 's a' t.

Spanyol Ország.

Madrid az előbbeni időkben ezen három titulusokkal élt: Nagyon Nemes, Nagyon Hüséges Nagyon Hires. Hozzájok nyerte vala ezekhez 1814-ben *Május*' 4-dik napján a' negyediket, a' *Vitéz Bátor* Most pedig ismét a' Királyhoz folyamodván, a' múlt *December*' 22-dikén költ Királyi végzés szerént azt nyerte-meg, hogy ezen új titulussával a' superlativus grádusban élhessen, így: *Nagyon Vitéz - Bátor*.

A' Király a' maga eddig volt Finanziái Ministerjét *Aranjo Lopezet*, mint a' Madridi ujság kifejezi, a' maga sokáig való kéréseire, elbocsátotta a' Ministersegből: hanem azt jegyzik-meg ezen tárgyra nézve a' *Londoni* újságlevelek, hogy a' nevezett Minister kevéssel a' maga elbocsátatása előtt a' Király' eleibe terjesztette volna a' Státusnak a' jövő esztendőre kívántató költségeit, 's ennek alkalmatosságával arról is tudósította ő Felségét, hogy az 1815-dik és 1816-dik esztendőben 35 millió Piasterekre telt legyen a' Státus' jövedelmébéli deficit, 's hogy az 1817-dik esztendőben még 10 milliókkal fogna nevedezni ugyan ezen deficit.

Madridbol már Januárius első napján indult tudósításaink is érkeztek. A' *Mexikó* ellen való nagy expeditzónak elevezése siető lépésekkel közelgetett. *Madridot*, sok Generalisok 's egyéb Stabális és Főtisztek oda hagyták, 's *Sevilla*, *Cordova*, *Sz. Mária*, és *Kadix* felé vették útjokat, a' hol az ezen expeditzióhoz tartozó seregek össze gyülekezve készen állanak. Erre az expeditzióra az Országnak 20,000 emberekből álló legjobb seregei rendeltettek - ki, minden ahoz való hadi készülétekkel. Ily rettenetes hadi expeditzió nem indult-ki a' II dik *Filep* Király nevezetes expeditziójától fogva a' Spanyol kikötőhelyekből a' tengerre. Sok linea, fregát és egyéb féle hadi hajók rendeltettek-ki elkísérésére és oltalmazására. Fő vezére, mint már irtuk, *Generalis Odonel* (másképpen *Abisbal*).

Spanyol Amerika.

A' *Glasgowi* újságban kijött *Curasói* levelek szerint, *Generalis Morillónak*, kiről már jó időtől fogva semmit nem olvastunk vala, tudtára esvén, hogy a' Királyi seregeket *Generalis Morales* alatt a' *Venezuelai* vidékeken mitsoda szerentsétlenségek érték legyen, 5000 emberekkal azonnal segedelmére indult *Új - Grenadá-*

bol, *Caraccasnak*, 's a' veszedelemben forgó *Terra-fermai* egyéb tartományoknak: hanem alig mozdult-ki *Új - Grenadából*, itt a' lakosok azonnal ismét feltámadtak az ott maradt kevés számú Királyi seregek ellen.

Moralesről azt beszélnek, hogy, *Cumanát* az insurgensek elfoglalván, itt ötet is elfogták volna. Mások azt mondják, hogy még a' *Barcellonai* verekedésben elesett volna.

A' *Rio Janeirói* levelek szerint valószínűséggel bementek a' Portugallus seregek a' Spanyol Király' insurgents tartományainak határaitra, melynek alkalmatosságával egy proklamátziót intézett a' Portugallus vezér a' *Montevideói* lakosokhoz, melyben azt adja tudtokra, hogy ők úgy mennek oda mint barátok, hogy a' jó rendet helyre állítsák, 's őket az *Artigas'* járma alól megszabadítsák, kinek, mint rebbellisnek, semmivé kell lenni. Mi legyen a' Portugallusoknak további czélzása, semmit sem szollanak rólla a' proklamátziójokban. Ellenben azt olvassuk más tudósításokban, hogy *Artigasnak* 7000 emberekből, többire könnyű lovasokból álló armádája van, 's hogy már néhány versben ő lett volna a' győzedelmes, 's hogy a' Portugallus vidékeknek néhány pontjaira is belépett volna. A' *Buenos-Ayresiek* nagyon készülnek, 's verbuálnak.

A' 16 esztendőt ért 's az 50-vent még túl nem haladott Szeretsenekből különös csapatok formáltatnak.

Azt mondják 's írják is, hogy a' *La-Plata* mellyéki tartományokban nagyon bajos tsatázni ezekkel az insurgensekkel, minthogy itt rengeteg nagyságú pusztatárségek lévén, ezzel a' hadi praktikával élnek, hogy tsak addig állanak helyt, míg jól megy' a' dolgok, de mihelyest veszik észre, hogy a' kaptza szorúlni akar, úgy elfutnak a' jó fenytékhez szokott seregek elől, hogy egy darabig hírek se' hallik.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

H i r d e t é s.

A' Cs. K. Beváltó és Eltörő Deputatzió által ezezzel jelentetik, hogy az ő kormányozása, felvigyázása, és kontrollirozása alatt, az arra kirendeltett Cs. K. Biztosnak jelenlétében, a' Deputatzió Udvari Számtartóihivatalának közbejöveteleivel, abból a' papiros pénzből, melly az 1816-ban Október 29-dik napján költ Felséges Patensnek következése szerint kinyittatott, conventziós pénzben 5 per Centes költsönözésből begyűlt 's akkor mindjárt keresztül lyukasztatott, ismét tíz millió forintokból álló summája, 's ezenkívül még egy 1600 forintokból álló papirospénz summa, mellyet Cs. K. Lovas Kapitány Lohr F. W. önként való hazafiuságból adott, 's a' semmivé való tétettetésre elszánt, holnapután úgy mint a' folyó Januarius' 27-dik napján délelőtti 11 órakor, a' *Stubenthor* nevű kapu előtt a' glaszin lévő elégető házban, mindeneknek láttára semmivé tétettetnek. Költ Bétsben Jan. 25-dik napján 1817-ben. —

Gróf Nemes Adám, Képviselői Elölülő és az Erdélyi Rendek' küldöttje.

Gróf Lanskorinsky Antal, a' Gallitziai Rendek' küldöttje.

Nemes Gadolla János, a' Stiriai Rendek' küldöttje.

T u d ó s í t á s.

Az erköltsi Fő-Réguláról (de principio morali) *Moralis Philosophia* név alatt, Pesten Trattner Mátyás Uramnál 1802-dik esztendőben kijött 15 árkusból álló, de régen elfogyott munkámat számosan keresvén: újra kiadni, még pedig Nemes Debreczen Városá tyographiájában szándékozom, hogy az első kiadás hibáit annyival inkább elkerülhessem.

A' külömb-külobbféle Kötelességeinkről írt munkám is, (*Filozofusi Éthika*) mely

Nagy Váradon 1804-ben jött vala ki, fogytához közelget: mert nyomtató papiroson 156-nál, író papiroson pedig 14-nél több eladó nints belőle.

Ennél fogva szükségesnek ítéltém előre közönségesse tenni szándekomat; hogy így mind azoknak számát, a' kik a' még meglévő Éthikát az újjonnan kijövendő Közönséges erköltsi Philosophiával együttakarják megszerezni; mind azokat a' kik ezen új kiadást ama nélkül is elfogadják, én is előre tudhassam. A' két munka teszi ugyan, az erköltsökről tanító Filozofiának egészszét: de úgy hogy az egygyik Rész a' másik nélkül is olvasható, minthogy oly czéllal íródott, hogy mindenik egész legyen a' maga nemében.

A' könyvkötő, és Könyváros Urakat, és valakik az efféle szolgálatokat nem sajnálják, közönségesen megkérni bátorkodtam: hogy a' venni szándékozók érdemes neveit öszveszedni, és adandó alkalmatossággal, a' Pesti József napi Vásárkor, T. Kiszántói Pethe Ferentz Urhoz, vagy Debreczeni Sz. György napi Vásárkor, hozzám megküldeni méltóztassanak; hogy a' nyomtatandó Exemplárok számát ahozképest határozván a' munkához hozzá kezdbessek, és azt Lőrincz napi vásárra elvégeztethessem. A' papiros pénz Változó betsi miatt előre bizonyos árrát a' kijövő résznek nem szabhatom. A' 30. árkusnyi Éthika magában most 3 fl.; író papiroson 4 fl. A' kik 10 Exemplárt vesznek, a' 11-diket ingyen kapják. Én munkámat új vizsgálás alá vettem, 's tovább is fogom venni. Debreczenben 14. Ján. 1817.

Professor Sárvári Pál, m. k.

Tudományos Jelentés.

Alább írt Főtisztelendő Generalis Notarius és Theologiae Professor Toth Ferencz Ur által megkerestetvén az eránt, hogy K e-

resztyén Erköltstudomány tizmű Munkáját nyomtattatnám ki. — Mivel a' tisztelt Professor Urnak minden munkáji, melyekkel Hazai Literaturánkat gazdagította, az' egész Haza előtt esméretesek, és hasznos voltokért közönséges betsben állanak; hogy a' drága és szük idők miatt ezen ujj és átaljában a' Nemzetre, Oskolákra, az Ecköltsök nemesítésére és formálására hasznos Munkának kiadása tovább tovább ne haladjon, 400 Subscribersek sürgetvén is ennek ki nyomtatását, — az irt és már jelentett Munkát ily titulus alatt: *Keresztyén Erköltstudomány: a' legszebb betűkkel Medián tiszta papirosra magam költségén ki nyomtattatom, és Aprilis végére tökéletesen el is fog készülni, álván az egész Munka nyomtatásban, körül belől 40—45 arkusból. Kérettetnek tehát a' már magokat jelentett Urak, kiknek Neveik hozzám már elküldődtek, hogy a' könyv árát 5 forintokban Aprilis végéig béküldeni oly móddal méltóztassák, hogy azt a' Könyváros Urak ugyan egyenesen nálam itt Pesten, mások pedig titulált Professor Urnál Pápán ne terbeltessenek le tenni. Hogyha pedig a' már subscribáltakon kívül még mások is kívánják azon betses Munkát megszerezni: tessék az alább irt helyeken Aprilis végéig 5 forinttal praenumerálni; mert a' Könyvkiyomtatás után 7 forint lesz a' Könyvnek az ára, és tsak azoknak fog 5 forintért adattatni, a' kik Aprilis végéig befizettek, a' kiknek Neveik egyszersmind kiis fognak nyomtattatni, — 'sugyan ezen okból az ujj előrefizetőknek Neveit*

Aprilis végéig béküldettetni kérem. Lehet pedig előre fizetni.

Szathmár Némethiben Szüts György József, Predikátor.

Kassán M. Dulházy Mihály Secretarius, Debreczenben Csáthy György Könyvnyomató.

Egyeden Baritz Mihály Phil. Doctor és Professor.

Kolósváron Guttman János Könyváros, és kötő.

Miskólcson Déry Mihály Ügyész, Pápán Főtiszt. Toth Ferencz, és Ts. Tábla-Biró Pápai Sámuel.

S. Patakon Vályi Nagy Ferencz Professor Uraknál.

Siklóson Tóbi János Könyvkötő, és itt Pesten magamnál.

Költ Pesten Jan. 20-dikán 1817.

Trattner János Tamás,

Könyvhirdetés.

1) A' Szülést-segítő Tudománynak I-ső Kötetje már a' sajtó alól kijöven, a' Titt. Praenumeráns Urak ne sajnálják elvitetni ezen Darabját a' munkának, tulajdon szálásomról, melly vagyon itt Pesten az Urban háznál, a' Szerviták piatzán. — Találtatik még ezen munka: Pesti Könyváros, Eggenberger, és Kis István Urnál is. —

A' Praenumerátzió a' folyó esztendő Aprilis elejéig 12 forintjával elfogadtatik, a' midőn a' II-dik Kötet is kész lesz. Irtam Pesten Januariusban 1817.

L. Fodor András.

Ján. 24-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzedulában 370 1/3 forintot, — egy Császári aranyért. — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért 16 fl. 57 kr.

Ján. 25-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 364 1/2 forintot, — egy Császári aranyért — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért — fl. — kr.

Ján. 27-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 361 2/3 forintot, — egy Császári aranyért — fl. — kr. — egy Hollandus Aranyért — fl. — kr. adtak.